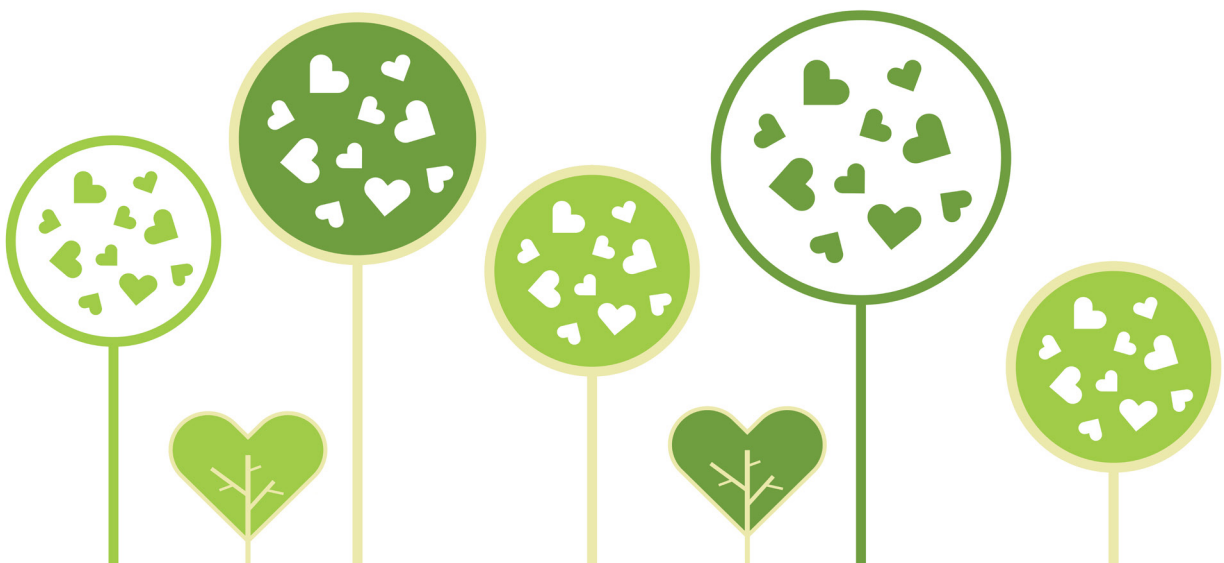

EKOLOGI BREZ MEJA

Za svet brez odpadkov

Slovenija brez odpadkov ni utopija

V zadnjih nekaj letih smo v Sloveniji **delež ločeno zbranih odpadkov iz 24 zvišali na 40 odstotkov**, v najboljših občinah pa **do skoraj 80**. Nekatere lokalne skupnosti v Evropi reciklirajo in kompostirajo preko 90 odstotkov odpadkov, kar je že zelo blizu ničelne stopnje. Takšna prizadevanja postajajo del razvojnih dokumentov in strategij Evropske unije, ki govori o **učinkoviti rabi virov, krožnem gospodarstvu in družbi popolnega recikliranja**. Na pot do družbe brez odpadkov so z našo pomočjo stopile prve štiri slovenske občine, med njimi kot prva evropska prestolnica tudi Ljubljana.

Naša vizija: Svet brez odpadkov

V družbi brez odpadkov so odlagališča in sežigalnice nepotrebni, saj proizvajalci preko okolju prijaznega oblikovanja poskrbijo, da vse ločeno zbrane izdelke in materiale **vrnemo v tehnološke procese** ali jih brez tveganj zaupamo **kroženju snovi v naravi**. Razvile so se nove oblike storitev najema in popravil izdelkov ter odgovorna potrošnja.

Naše poslanstvo: Skupaj hitreje premikamo meje

Vsak vlak je sestavljen iz niza vagonov, za to, da prispejo na cilj, je potrebna lokomotiva. Izkušnja akcij Očistimo Slovenijo nas je naučila, da je najbolj učinkovito gonilo sprememb na vseh nivojih prav gibanje, ki se prične s povezovanjem dovolj velikega števila posameznikov. A za povezovanje je potrebna tudi lokomotiva, ki gibanje potegne do skupnega cilja.

Naše poslanstvo je **aktivacija, spodbujanje in sodelovanje** posameznikov, skupnosti, politike, industrije, podjetnikov ter raziskovalcev na področju učinkovite rabe naravnih virov, ki prinaša nižje stroške, prihrani energijo in odpira nova, zelena delovna mesta. Zato osveščamo in odpiramo možnosti za zmanjševanje nastajanja odpadkov, ločeno zbiranje ter koristno izrabo materialov in snovi v odpadkih.

Odpadki in učinkovita raba virov - Fosforjev krog

Fosfor je eno osnovnih hranil rastlin, živali in ljudi. Brez fosforja ni življenja. Je neobnovljiv naravni vir, zanj ni in nikoli ne bo nadomestka. Nahaja se v neorganskih fosfatnih skalah, svetovne zaloge so omejene in bodo trajale le še 75 – 200 let, v Evropi pa ga skorajda ni več. Široko se uporablja v kmetijstvu, kjer predstavlja bistveno sestavino gnojil. Zaradi globalne pridelave se fosfor v hrani in krmi prenaša iz ene lokacije na drugo. Tako fosfor v soji, pridelani v Južni Ameriki, konča v rekah in kanalizaciji EU in ZDA. Najbolj učinkovita metoda njegovega recikliranja je kompostiranje zavržene hrane, živalskega gnoja in blata čistilnih naprav. V Sloveniji kompostiramo le 5 odstotkov biološko razgradljivih komunalnih odpadkov, zaradi nizke kvalitete večina pridelanega komposta konča kot revitalizacijski sloj na deponijah. Nacionalni program predvideva sežiganje vsega blata čistilnih naprav. Ekološko pa kmetujemo zgolj na dobrih 8 odstotkih kmetijskih površin.

Naša pot

Društvo Ekologi brez meja smo nastali ob organizaciji dveh akcij **Očistimo Slovenijo**, ki veljata za **največja prostovoljska dogodka** v zgodovini samostojne države. Povezali smo **280.000 posameznikov**, podjetja, razna društva, slovensko vojsko, policijo, komunalne službe, občine in celo predsednika države, ki je društvo odlikoval z bronastim redom zaslug. V okviru akcije je nastal **edini vseslovenski register 13.000 divjih odlagališč v Sloveniji**.

Količina v akciji zbranih odpadkov je presegla **15.600 m³** (dobrih 6 olimpijskih plavalnih bazenov) oziroma **4.500 ton** odpadkov. V akciji smo čistili preko **2.800 odlagališč** in jih v celoti sanirali več kot **1.400**. Obenem pa očistili še na kilometre poti.

Po letu 2012 smo se odločili, da akcij Očistimo Slovenijo ne bomo več organizirali, saj se ukrepi, s katerimi bi se divje odlaganje v naravi omejilo, še vedno ne izvajajo. Samo s čiščenjem zato ne predajamo pravega sporočila. Tako smo se **odpadkov lotili izključno** na drugi strani - **tam, kjer nastajajo**.

Ekologi brez meja zmanjšujemo, ločujemo in recikliramo odpadke

Zero Waste Slovenija

Februarja 2014 smo postali **nacionalna organizacija** evropske mreže skupnosti in organizacij na poti do **družbe brez odpadkov** (Zero Waste Europe) ter pričeli s promocijo tega koncepta. Vzpostavili smo spletno stran in za komunalne službe organizirali strokovne obiske primerov dobrih praks v tujini. Septembra 2014 so se mreži s svojimi cilji in Zero Waste načrti pridružile že prve štiri slovenske občine, željo, da se nam pridružijo, pa so izrazile še številne druge. Naš cilj je, da **Zero Waste koncept sprejmemo na nacionalnem nivoju**.

»Kmalu lahko pričakujemo skupnosti, ki bodo Zero Waste koncept preko lokalne samooskrbe združile še z dvema drugima ničlami: nič kilometrov in nič emisij ter tako korak za korakom reševale naš planet.«

Rossano Ercolini, predsednik Zero Waste Europe

Tekstilnica rešuje odpadni tekstil

Še do nedavnega je bilo **ločeno zbiranje tekstila** v Sloveniji bolj izjema kot pravilo in tekstil je večinoma končal na odlagališčih ali v sežigalnici. Ekologi brez meja ga skupaj z zadrujo Dobrote zbiramo in predelujemo, občasno pa tudi prodamo ali podarimo v humanitarne namene. S tem smo ustvarili **6 novih delovnih mest**. Z odlagališč smo ga **preusmerili preko 200 ton**, dodatne tone pa so si obiskovalci izmenjali na **rednih mesečnih izmenjavah**. Zabojnik za odpadni tekstil je postal del ekoloških otokov in zbirnih centrov, nošenje oblek iz druge roke pa ni več predsodek.

Star papir za novo upanje

Akcije **zbiranja starega papirja** smo skupaj s šolami, podjetji in drugimi ustanovami izvedli že trikrat. Namenjene so osveščanju o **pomenu ločenega zbiranja in recikliranja** ter o vrednosti surovin v odpadkih. Del zbranih sredstev smo namenili **šolam in v dobrodelne namene** ter tako pomagali zgraditi družinsko hišo, izobraževalni center za otroke v Malaviju, sofinancirali smo malice in dejavnosti za osnovnošolske otroke ter obnovo planinskih poti po žledu.

Volč sit, koza cela – za manj zavržene hrane

V Sloveniji po oceni EU letno nastane okoli **179.000 ton zavržene hrane**, od česar je velika večina kuhinjskih odpadkov. Zavržena hrana nastaja v celotni prehranski verigi. Z vzpostavitvijo **nacionalne platforme za Slovenijo brez zavržene hrane** bomo povezali do sedaj fragmentirane, nepovezane deležnike - od vil do vilic. Zavezali se bodo k zadanemu cilju: zmanjšati količino zavržene hrane.

Zdrave ritke so v pralnih pleninah

En otrok vsako leto proizvede **874 kg odpadnih plen** za enkratno uporabo, kar v Sloveniji letno predstavlja okvirno **40.000 ton odpadkov**, njihovo odlaganje pa nas stane **4 milijone evrov**. Zato smo za uporabo pralnih plen navdušili Vrtec Vrhnika. Naš cilj je promocija uporabe in razbijanje stereotipov o pralnih pleninah med starši in v vrtcih. Izmenjavi izkušenj in predstavitvi pralnih plen bomo namenili delovanje **kluba staršev**, ki pralne plenice že uporabljajo in tistim, ki jih to zanima.

Vrečka na vrečko

V Sloveniji vsak odrasli prebivalec letno porabi približno **150 vrečk**. Po 30 minutah uporabe pogosto končajo med mešanimi odpadki. Vrsta držav je že sprejela ukrepe zmanjševanja njihove uporabe. Leta 2010 smo podali **predlog takšnega zakona**, a mu je nasprotovalo gospodarstvo in ni bil sprejet. Zaradi naše kampanje pa je večina trgovcev **umaknila brezplačne vrečke na blagajnah**. Evropska komisija in parlament sta se zavzela za **80-odstotno zmanjšanje uporabe** tankih plastičnih vrečk do leta 2019. Zato bomo nadaljevali s spodbudami za uporabo vrečk za večkratno uporabo.

»Kot bomba je odjeknilo zavedanje, da je v globinah oceanov že več smeti kot življenja. In razkrila kontroverzno dejstvo, da potrošniška družba postaja del življenja v oceanih.«

kapitan Charles Moore, Algalita Marine Research Foundation

Svoje znanje delimo z drugimi

Na noge smo postavili **Let's do it** Mediterranean in poskrbeli za izvedbo tudi v Sloveniji. Enodnevna akcija čiščenja obal in morja Sredozemlja je povezala **15 držav in 60.000 prostovoljcev**. Smo člani skupnosti 112 držav sveta, povezanih v gibanje Let's do it!.

Sodelovali smo pri **sprejemanju zakonodaje** in drugih dokumentov na evropskem, nacionalnem in lokalnem nivoju. Dijakom in študentom smo omogočili pridobivanje izkušenj in znanj preko **obveznih praks**. Izvedli smo **43 predavanj** o okoljskih problematikah in **15 delavnic** izdelovanja uporabnih stvari iz odpadkov za različne starostne skupine.

Sami vzdržujemo **osrednjo spletno stran** Ekologi brez meja, **Facebook strani** Ekologi brez meja, Tekstilnica, Zdrave ritke, **Facebook skupino** Volk sit, koza cela, **Twitter profil** @ocistimo, **YouTube kanal** ocistimo ter spletne strani posameznih projektov, na katerih redno objavljamo dogodke, novice in članke s področja ravnanja z odpadki. Mesečno izdajamo spletne **Čist-e-novice**, ki dosežejo preko **10.000 prejemnikov**.

V letu 2014 je bilo do meseca novembra o naših aktivnostih v medijih objavljenih **593 objav** (299 v spletnih medijih, 134 v tiskanih medijih ter 132 radijskih in 28 televizijskih prispevkov).

Skupaj hitreje premikamo meje: tudi vi lahko dodate svoj vagon

»Zato, ker smetimo naš planet in čas je, da s tem prenehamo.«
Jeremy Irons, v dokumentarnem filmu Smeti

Ekologi brez meja verjamemo, da kupe neuporabnih smeti lahko spremenimo v vir surovin za gospodarstvo in nova, lokalna delovna mesta ter obenem zagotovimo zdravo okolje nam samim in prihodnjim generacijam. Da je to izvedljivo, dokazujejo številni posamezniki, podjetja in lokalne skupnosti po svetu, ki so se odločile, da postanejo **družba brez odpadkov**.

Za to pa je potrebno dvoje: verjeti, da je to mogoče, in vaša podpora, ki bo lokomotivo z vagoni pripeljala do skupnega cilja.

Vabimo vas, da k akciji zbiranja sredstev prispevate tudi vi. Z veseljem vam dodatno predstavimo možnosti **doniranja ali sponzorstva**. Kontaktirajte nas lahko preko elektronskega naslova: ursa.zgojznik@ocistimo.si.

Donacijo nam lahko nakažete tudi neposredno na naš račun. V primeru, da potrebujete donatorsko pogodbo, jo lahko najdete [tukaj](#) ali nam želje sporočite na info@ocistimo.si.

Društvo Ekologi brez meja
Grablovičeva 52, 1000 Ljubljana
IBAN: SI56 0201 0025 8264 309
SWIFT: LJBAS12X
koda namena: CHAR
referenca: SI00 in datum v obliki ddmmllll

Ekologi brez meja imamo status delovanja v javnem interesu. Pravne osebe lahko donacije uveljavljate kot davčno olajšavo do višine 0,3 % obdavčenega prihodka oz. največ do davčne osnove ([po ZDDPO-2](#)).

Upravni odbor

Urša Zgojznik
predsednica

Jaka Kranjc
generalni sekretar

Erika Oblak
članica

Karmen Wamberger
članica

V letu 2014 so nas podprli

Sponzorji, donatorji, naročniki naših storitev

več kot **5.000 €**: BTC, DINOS

1.000 – 4.999 €: New Moment, AX, Kemijski inštitut, Snaga, Državni svet Slovenije, HeRoes Group Ljubljana, Gospodarsko razstavišče, VIPAP Videm Krško, Goodyear Dunlop Sava Tyres, Tilia

200 – 999 €: Komunalno podjetje Vrhnika, Plinovodi

Projektno financiranje iz javnih sredstev

več kot **50.000 €**: Evropski socialni sklad in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Norveški mehanizem

10.000 – 49.999 €: Ministrstvo za okolje in prostor

do **9.999 €**: Zavod RS za zaposlovanje, Mestna občina Koper, Mestna občina Ljubljana, Občina Komenda, Ministrstvo za notranje zadeve

Medijski sponzorji

POP TV, Večer, Europlakat, Delo, Gloss, Mladinska knjiga, Tam Tam, Planet TV

Hvala tudi vsem posameznikom, ki so z donacijami podprli naše delovanje.